

Karpińskiego, który opracowany projekt następnie zrealizował. Laboratorium było wyposażone w nowoczesną aparaturę renomowanych firm zagranicznych, głównie Heffely, a przy jego realizacji zastosowano wiele własnych rozwiązań konstrukcyjnych, na które uzyskano ochronę patentową. Należy wyróżnić zaangażowanie Jerzego Stuczyńskiego i Alfreda Gałki w pracach przy uruchomieniu linii i laboratorium.

Odbiorcami eksportowanych kabli i przewodów były następujące kraje: Wielka Brytania, Niemcy, Jugosławia, Meksyk, Irak, Iran, Egipt, Arabia Saudyjska, Libia, Liban, Chiny, Kuwejt, Jemen, Francja, Maroko, Algieria, Stany Zjednoczone, Grecja, Turcja, Rosja.

Kilka lat trwało przygotowywanie Fabryki Kabli Ożarów do prywatyzacji. Były to trudne lata z uwagi na brak kapitału na znaczącą modernizację oraz rosnącą konkurencję na rynku kabli telekomunikacyjnych ze strony krajowej konkurencji oraz ekspansji zagranicznych producentów kabli. Również struktura zatrudnienia w Fabryce, jako relikw uprzedniego ustroju znacząco wpływały na uzyskiwane efekty ekonomiczne. Mimo tych niesprzyjających warunków, Fabryka utrzymywała wiodącą pozycję w kraju w tym asortymencie wyrobów i notowała dodatni bilans handlowy. Świadczą o tym wyniki ekonomiczno-finansowe zamieszczone w tabeli 4.1.18.

TABELA 4.1.18 Wyniki ekonomiczno – finansowe fabryki w latach 1994–1997

Rok	Przychód	Zysk brutto	Zysk netto
	mln PLN	mln PLN	mln PLN
1994	196,8	5,3	2,6
1997	380,9	35,3	19,6

Okolo 13–15% produkcji nadal było eksportowane na rynki zagraniczne. Dla utrzymania i wzrostu efektywności produkcji konieczne stało się racjonalne zmniejszanie zatrudnienia. Spadło ono w rozpatrywanym okresie z 1706 w 1994 roku do 1436 pracowników w 1997 roku.

Zmiany i przekształcenia własnościowe

1 maja Fabryka Kabli Ożarów została przekształcona z Przedsiębiorstwa Państwowego w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa. Dawało to szanse do przyjęcia optymalnej drogi do prywatyzacji Fabryki. Sytuacja ekonomiczna Fabryki w odróżnieniu od podobnych, mocno zadłużonych zakładów kablowych w Polsce nie wymuszała w załodze konieczności poddania się prywatyzacji. Decyzję o znaczących zmianach własnościowych mógł podjąć organ założycielski w porozumieniu z Radą Nadzorczą, w której to znaczący wpływ na podejmowane decyzje mieli przedstawiciele załogi.

Stąd też, aż do początku 1998 roku Fabryka była ostatnim, nie sprywatyzowanym, dużym zakładem w polskim przemyśle kablowym.

W styczniu 1998 roku kontrolny pakiet akcji FKO w wysokości 56,9% zakupiła spółka giełdowa ELEKTRIM SA, płacąc za nie 131 mln PLN. Pozostałymi akcjonariuszami była Spółka Pracownicza FK Ożarów Sp. z o.o. oraz Polski Fundusz Przedsiębiorczości.

ELEKTRIM SA zakupując akcje FKO zobowiązał się do zainwestowania w Spółkę około 40 mln PLN zł w ciągu najbliższych kilku lat oraz, że w ciągu 10 miesięcy podwyższy jej kapitał o 10 mln PLN. Umowa gwarantowała też utrzymanie zatrudnienia w Fabryce na poziomie około 1 500 pracowników przez okres dwóch lat.

17 lutego 1999 roku działania ELEKTRIMU S.A. doprowadziły do konsolidacji w holdingu ELEKTRIM Kable S. A. trzech kablowni: Bydgoskiej Fabryki Kabli, Fabryki Kabli Ożarów i Fabryki Kabli Załom. Restrukturyzacja zatrudnienia w holdingu spowodowała, że na początku 2002 roku w FKO zatrudnionych było etatowo ok. 650 pracowników.

Ze względu na zmianę strategii oraz pojawiające się problemy finansowe, ELEKTRIM S.A. sprzedał 7 stycznia 2002 holding ELEKTRIM Kable S.A. firmie TELE-FONIKA KFK S.A., która z czasem przyjęła nazwę TELE-FONIKA Kable S.A.

W ramach konsolidacji i restrukturyzacji w firmie TELE-FONIKA decyzją zarządu, Fabryka Kabli Ożarów w Ożarowie Mazowieckim została zamknięta z powodu kumulacji nadprodukcji w obszarze kabli telekomunikacyjnych. Zdolności produkcyjne w Grupie TELE-FONIKA, osiągnęły poziom około 13,5 mln km żył przy czym popyt na te kable nie przekraczał 4,0 mln km. żył. Zamknięcie Fabryki wywołało protest załogi i wielomiesięczną blokadę Zakładu.

Zgodnie z porozumieniem trójstronnym pomiędzy przedstawicielami Rządu RP, przedstawicielami załogi oraz Zarządem TELE-FONIKI Kable S.A. na części dawnej Fabryki powstała Specjalna Strefa Ekonomiczna a w dawnym Zakładzie Kabli Telekomunikacyjnych zostało zorganizowane Centrum Dystrybucyjne Grupy TELE-FONIKA. Zdemontowane w Fabryce linie technologiczne, urządzenia i sprzęt kontrolno-pomiarowy został zainstalowany w zakładach produkcyjnych Grupy. Na koniec 2006 roku, cały obszar byłej FKO został zagospodarowany i w powstałych nowych firmach, spoza branży kablowej zatrudnionych jest więcej osób niż przed zamknięciem Zakładu.

W okresie powojennym funkcję Dyrektora Naczelnego Fabryki Kabli w Ożarowie Mazowieckim sprawowali: Leon Szereszewski (1945–1947), Jerzy Adamski (1948), Waldemar Friling (1949), Tadeusz Paczesny (1949–1951), Franciszek Goczał (1951–1953), Stefan Parzeniecki (1953–1956), Edward Michalski (1956–1957), Sylwester Michalak (1957–1970), Waldemar Malecki (1970–1972), Ryszard Santarek (1972–1977), Stanisław Pilarowski (1977–1979), Tadeusz Wikło (1979–1981), Edward Pośluszny (1981–1992), Bogdan Zapaśnik (1992–1995), Edward Pośluszny (1995–1999), Grzegorz Gębala (1999–2001), Zenon Biczkowski (2001–2002).

4.1.9

OBR Przemysłu Kablowego Energokabel

*(Centralne Biuro Konstrukcji Kablowych,
Przedsiębiorstwo Doświadczalne Przemysłu Kablowego Kablospzęt
Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Kablowego Energokabel
Przedsiębiorstwo Badawczo-Produkcyjne Przemysłu Kablowego Energokabel
Centrum Badawczo-Rozwojowe Przemysłu Kablowego Energokabel Sp. z o.o.)*

Konieczność rozwiązywania wspólnych problemów technologicznych, badawczych i konstrukcyjnych oraz brak maszyn kablowych nasunęły myśl utworzenia wspólnej organizacji badawczo-konstrukcyjnej.

Skromny jej załóżek tworzy Tadeusz Moskalewski w czerwcu 1946 r. jako Biuro Badawczo Konstrukcyjne.

Biuro mieściło się w Krakowie, w pomieszczeniach Krakowskiej Fabryki Kabli, zatrudniając około 10 osób. Biuro zajmowało się przede wszystkim konstruowaniem pilnie potrzebnych maszyn kablowych.

15 sierpnia 1947 roku kierownictwo Biura Badawczo-Konstrukcyjnego obejmuje Kazimierz Kolbiński, który przenosi je, już jako Centralne Biuro Konstrukcji Kablowych do Ożarowa Mazowieckiego, początkowo do niewielkiego budynku na terenie kablowni, a w czerwcu 1956 r. do własnego budynku w pobliżu kablowni.

Zakres działalności CBKK został znacznie rozszerzony. Poza konstruowaniem maszyn obejmuje on konstruowanie kabli i przewodów, normalizację, badania chemiczne, mechaniczne i elektryczne, ekspertyzy i szereg innych zagadnień. Później pod kierunkiem Michała Czapigi utworzono w CBKK Ośrodek Informacji Technicznej pracujący dla potrzeb całego przemysłu kablowego. Utworzono bibliotekę techniczną, zawierającą ponad 10 000 woluminów, prenumerowano czasopisma techniczne krajowe i zagraniczne, wydawano Informację Ekspresową oraz Przegląd Dokumentacyjny, zawierające streszczenia z interesujących publikacji technicznych krajowych i zagranicznych. Ponadto gromadzono i rozpowszechniano materiały informacyjne z krajowych i zagranicznych konferencji naukowo-technicznych.

Ryc. 4.1.74 Tadeusz
Moskalewski

Ryc. 4.1.75 Budynek główny CBKK oddany do użytku w 1956 r w Ożarowie Mazowieckim

Pracownicy CBKK Zdzisław Perkowski i Tadeusz Łapiński napisali w 1968 r. książkę „Nowoczesne kable telekomunikacyjne”, która do dnia dzisiejszego stanowi ważny podręcznik z zakresu kabli telekomunikacyjnych.

Opracowano również kilka wydań katalogów kabli i przewodów elektroenergetycznych, telekomunikacyjnych, kabli okrętowych i górniczych oraz przewodów nawojowych i specjalnych. Katalogi te były cennym źródłem wiedzy na temat konstrukcji, własności technicznych oraz stosowania wyrobów kablowych.

W roku 1951 dyrektorem CBKK zostaje Jerzy Adamski, a Kazimierz Kolbiński obejmuje funkcję dyrektora technicznego. W CBKK zostają rozbudowane działy technologiczno-badawcze.

Grupa konstruktorów pracujących w BBK w Krakowie pod kierownictwem Krzysztofa Bałtagi, początkowo pracuje jako filia CBKK, a następnie zostaje podporządkowana Bazie Maszyn Kablowych.

W Ożarowie, w CBKK tworzy się nowa grupa konstruktorów pod kierownictwem Arkadiusza Heropolitańskiego, która wykonała w latach sześćdziesiątych szereg bardzo udanych konstrukcji maszyn kablowych. Należy wspomnieć nazwiska paru zasłużonych konstruktorów jak Ferdynand Kolek, Waldemar Buszewicz, Jan Czerwiński, Henryk Orlikowski, Andrzej Golachowski i wielu innych.

Jednocześnie tworzy się grupa inżynierów elektryków i chemików rozwiązujących bieżące problemy naukowo badawcze. Możemy tu zaliczyć Wojciecha

Młotkowskiego, Sławomira Molskiego, Emiliana Bryka, Tadeusza Łapińskiego, Zdzisława Perkowskiego, Mariana Korycińskiego, Janinę Wojciechowską, Zdzisława Bleszyńskiego, Wiesława Werblińskiego, Stanisława Jaronia, Ewę Sobierajską, Ryszarda Woźniaka, Zygmunta Koterasa, Jana Grobickiego oraz z młodszego pokolenia Helenę Anuszewską, Macieja Susickiego, Tomasza Wroneckiego, Marka Garbarskiego, Grzegorza Stępnika oraz wielu innych, którzy włożyli ogromny wkład do rozwoju technicznego polskiego przemysłu kablowego.

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Kablowego Energokabel pod różnymi nazwami i w różnych formach organizacyjnych pełnił od 1951 roku – rolę centralnego zaplecza naukowego oraz badawczo-rozwojowego przemysłu kablowego.

Powstałe w 1951 roku Centralne Biuro Konstrukcji Kablowych obejmowało początkowo swoją działalnością branżę kabli oraz akumulatorów i ogniów, które z czasem dały podstawy organizacyjne dla Centralnego Laboratorium Akumulatorów i Ogniów w Poznaniu.

Przez wiele lat, będąc placówką podporządkowaną Zjednoczeniu Przemysłu Kabli i Sprzętu Elektrotechnicznego – pod ówczesną nazwą Kablosprzęt – zajmował się dodatkowo opravami oświetleniowymi i osprzętem grzeijnym. W tym celu utworzono w CBKK ośrodek Elgos z trzema zakładami: elektrotechnicznego sprzętu instalacyjnego, grzejnictwa elektrycznego domowego i drobnoprzemysłowego oraz oprav oświetleniowych.

W ramach dalszej rozbudowy, najpierw wybudowano małą prototypownię o powierzchni około 500 m². W 1965 roku prototypownia maszyn otrzymała własny budynek o powierzchni 1000 m², w którym oprócz wykonywania prototypowych maszyn zaczęto produkować już sprawdzone maszyny kablowe, w tym zwłaszcza na eksport.

W połowie lat sześćdziesiątych CBKK zatrudniało ponad 500 pracowników.

Nazwa OBR Przemysłu Kablowego Energokabel została nadana w 1978 roku, to jest po reaktywowaniu działalności Zjednoczenia Przemysłu Kablowego. Od tego momentu działalność Ośrodka koncentrowała się wyłącznie na problematyce przemysłu kablowego, zgrupowanego w Zjednoczeniu, a następnie zrzeszonego w Zrzeszeniu Przedsiębiorstw Przemysłu Kablowego, do którego jednak ze względów formalnych Energokabel nie należał z uwagi na posiadany status jednostki naukowej, a nie przedsiębiorstwa.

W tym okresie OBR Energokabel współuczestniczył w przygotowaniu uruchomienia w Ożarowie Mazowieckim produkcji nowoczesnych kabli telekomunikacyjnych, w ustalaniu profilu produkcyjnego, doborze maszyn do wybranych konstrukcji kabli oraz w uruchomieniu produkcji w zakupionym we Francji Zakładzie Kabli Telekomunikacyjnych.

Do produkcji tych kabli początkowo stosowano wiele materiałów i półwyrobów z importu. Współdziałanie Ośrodka i Fabryki z krajowymi jednostkami naukowo-badawczymi oraz z placówkami przemysłu chemicznego i hutniczego

Ryc. 4.1.76 Budynki prototypowni

– doprowadziły w krótkim czasie do zastąpienia większości materiałów importowanych, materiałami wytwarzanymi w kraju.

Bardzo dużym osiągnięciem OBR Energokabel, dokonany przy współpracy z Instytutem Chemii i Techniki Jądrowej (dawniej Instytut Badań Jądrowych), było wdrożenie do produkcji polietylenowych rur termokurczliwych sieciowanych metodą radiacyjną na osprzęt do kabli energetycznych niskich napięć. Wielkoseryjna produkcja tych rur została uruchomiona w oddziale Energokabla w Człuchowie, przekształconym następnie w samodzielne przedsiębiorstwo pod nazwą Zakłady Urządzeń Technologicznych a obecnie RADPOL S.A.

Za opracowanie oryginalnej technologii i skonstruowanie odpowiednich maszyn (tylko akcelerator elektronów był zakupiony z importu), zespołowi twórców z OBR Energokabel oraz Instytutu Chemii i Techniki Jądrowej został przyznany tytuł Mistrza Techniki – Warszawa 1983 i Wicemistrza Techniki NOT w 1984 roku.

Do ważnych osiągnięć w dziedzinie konstruowania maszyn kablowych przez OBR Energokabel należy ponadto zaliczyć:

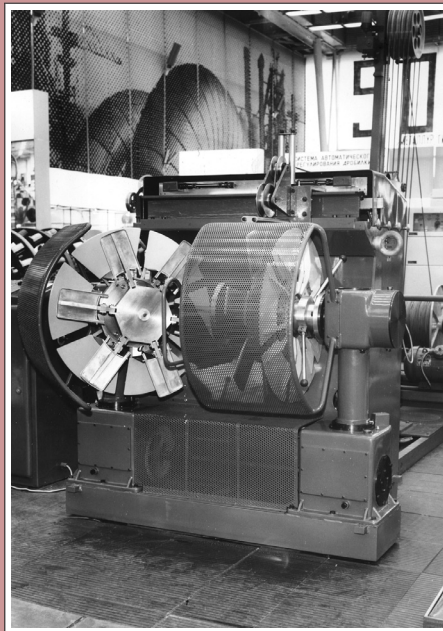
- cynownie szybkobieżne typu PS, przeznaczone do cynowania drutów miedzianych w zakresie średnic od 0,15 do 0,5 mm,
- skręćarki czwórek typu SG, przeznaczone do skręcania w czwórki gwiazdowe żył kabli telekomunikacyjnych dalekosiężnych,
- krążkarki typu KA (w kilku odmianach), przeznaczone do nawijania przewo-

Ryc. 4.1.77 Cynownia szybkobieżna

dów izolowanych w krążki, które mogą też być stosowane jako urządzenia odbiorcze w liniach wytłaczarek lub jako nawijarki,

- oprzędzarki szychem typu OS, służące do produkcji nici szychowych, przeznaczonych do spiralnych sznurów telefonicznych,
- urządzenia do ekranowania przewodów typu EP, przeznaczone do owijania skrętem lewym lub prawym izolowanych żył przewodów mikrofonowych pasemkami składającymi się z cienkich drutów miedzianych o średnicy od 0,1 do 0,2 mm,
- urządzenia do emaliowania przewodów, produkowane na licencji austriackiej,
- skrętkarki SZ, przeznaczone do skręcania elementów przewodu

Ryc. 4.1.78 Krążkarka

lub kabla w ośrodek, w którym kierunek skrętu zmienia się w regularnych odstępach,

- talkownice typu TK-40, przeznaczone do napyłania talku na ośrodek kabli,
- urządzenia do ekranowania przewodów współosiowych taśmą falowaną, przeznaczone do wzdłużnego nałożenia taśmy falowanej miedzianej na izolowaną żyłę pary współosiowej, w której taśma ta stanowi drugą żyłę,
- owijarki folią, przeznaczone do owijania taśmą z folii aluminiowej przewodów do reklam neonowych,
- kosze ze szpulami wirującymi w systemie orbitalnym (orbistrand),
- przyrządy pomiarowo-kontrolne, których Energokabel opracował i wykonał ponad 50 typów, a wśród nich:
- aparat do badania drutów emaliowanych na uszkodzenia punktowe,
- aparat do sprawdzania odporności emalii drutów emaliowanych na ścieranie igłą,
- przyrząd do badania odporności izolacji polwinitowej na niskie temperatury,
- przyrząd do sprawdzania termoplastyczności warstwy emalii,
- przyrząd do badania odporności powłok polwinitowych na podwyższoną temperaturę,
- przyrząd do próby przeginięcia drutów i walcówki,
- przyrząd do udarowego rozciągania wg IEC,
- przyrząd do pomiaru sprężystości drutów emaliowanych wg ČSN i DIN,
- przyrząd do badania drutów emaliowanych na łuszczenie wg IEC,
- przyrząd do określania współczynnika tarcia drutów nawojowych wg DIN,
- przyrząd do badania drutów nawojowych skręcaniem wokół własnej osi,
- przyrząd do badania odporności drutów nawojowych emaliowanych na działanie lakierów nasycających,
- przyrząd do badania termoplastyczności emalii drutów nawojowych wg IEC,
- przyrząd do kontroli spieknięcia drutów nawojowych wg DIN,
- aparaty do badania na sucho typu TIP i TSP.

Dowodem postępu w pracach konstrukcyjnych był wzrastający eksport maszyn kablowych, zarówno do krajów I-go (kraje socjalistyczne) jak i II-go obszaru płatniczego (kraje zachodnie).

Uczestnicząc w pracach objętych Programami Rządowymi lat osiemdziesiątych – Energokabel wniósł znaczący wkład w doprowadzenie do wysokiego standardu jakości, liczącego się już w skali międzynarodowej, walcówki miedzianej odlewanej metodą ciągłą (Contirod), a także w zapewnienie właściwego poziomu dostawom krajowym różnych gatunków polietylenu do kabli energetycznych i telekomunikacyjnych. Wspólnie z Bydgoską Fabryką Kabli opracował konstrukcję kabli energetycznych w polietylenie sieciowanym na napięcia znamionowe do 64/110 kV.

Ważnym elementem działalności technicznej Energokabla były organizowane sympozja naukowo-techniczne z udziałem przedstawicieli nauki i szerokiego

grona kadry technicznej przemysłu. Szczególnie dobra współpraca układała się z Politechnikami: Warszawską, Poznańską, Gdańską i Wrocławską oraz Akademią Górniczo-Hutniczą w Krakowie i instytutami: Energetyki, Elektrotechniki, Ciężkiej Syntezy Organicznej, COBRE Elektromontaż i wieloma innymi.

Wiele prac poświęcono w Energokablu technologii produkcji przewodów emaliowanych. Prace te dotyczyły zarówno wytwarzanych już wówczas przewodów, jak i wdrażania produkcji nowych gatunków, szczególnie o podwyższonej ciepłoodporności.

Ryc. 4.1.79 Symposium naukowo-techniczne (Stanisław Kierkus, Ryszard Włodarski, Marek Garbarski, Stefan Siemek, Bohdan Długosz, Jan Grobicki, Zygmunt Koteras)

Ponadto Ośrodek brał udział w pracach normalizacyjnych. Wprawdzie z dniem 1 stycznia 1994 roku przestał pełnić funkcję branżowego ośrodka normalizacji – jednak kablownie podtrzymały swoją współpracę z Energokablem w tym przedmiocie na bazie programów indywidualnych oraz zadeklarowały możliwość finansowania działalności sekretariatu powołanego przez Polski Komitet Normalizacyjny. W związku z tym – Polski Komitet Normalizacyjny powierzył Energokablowi prowadzenie sekretariatu Normalizacyjnej Komisji Problemowej obecnie Komitet Techniczny Nr 53 ds. Kabli i Przewodów.

OBR Energokabel uczestniczył w pracach Międzynarodowej Komisji Elektrotechnicznej (IEC), będąc członkiem czynnym lub członkiem obserwatorem w szeregu jej komitetach. Od 1993 roku przedstawiciele Energokabla uczestniczyli w pracach Komitetu Technicznego TC 20 Kable elektryczne, CENELEC, organizacji opracowującej normy Unii Europejskiej w zakresie przemysłu elektro-technicznego .

W 1973 roku rządy Bułgarii, Węgier, NRD, Polski, Rumunii, Czechosłowacji i ZSRR (w 1975 r. także przyłączyła się Jugosławia i w 1984 – Kuba) utworzyły Międzynarodową Organizację INTERELEKTRO w celu rozwoju specjaliza-

cji i kooperacji produkcji przemysłu elektrotechnicznego, racjonalnego rozwoju i wykorzystania mocy przerobowych, doskonalenia technologii i organizacji kierowania przedsiębiorstwami, wzrostu wymiany produkcji elektrotechnicznej i tym samym zapewnienia najpełniejszego zaspokojenia potrzeb stron członkowskich. Działalność INTERELEKTRO prowadzona była w tematycznych grupach roboczych. Przemysł kablówy był reprezentowany w grupie roboczej Nr 5, w której na mocy decyzji rządu Polska uczestniczyła wyłącznie we współpracy naukowo-technicznej. Z tego względu przedstawicielem Polski w grupie roboczej Nr 5 był Energokabel.

Zmiany polityczne i ekonomiczne w krajach członkowskich które wystąpiły na przełomie 80–90 lat, przejście stron członkowskich od gospodarki planowej do rynkowej doprowadziły do tego, że grupa robocza Nr 5 w całości wyszła z INTERELEKTRO na szczeblu rządowym, tworząc, 5 października 1990 roku w m. Aprilcy, w Bułgarii Międzynarodową Federację producentów wyrobów kablówy i kablówy urządzeń technologicznych INTERKABEL, będącą organizacją ekonomiczną posiadającą osobowość prawną. Polskie Fabryki Kabli były reprezentowane w tej organizacji, na mocy umowy zlecenia, przez Energokabel, który był również jej członkiem założycielem.

Ośrodek pełnił też rolę firmy consultingowej dla użytkowników kabli i przewodów, Udzielał informacji o parametrach technicznych i eksploatacyjnych kabli i przewodów, o zasadach ich doboru, montażu i układania. Prowadził centralny dla polskiego przemysłu kablówy rejestr warunków technicznych i norm zakładowych, a także rejestr i przyznawanie nitki identyfikacyjnej.

Śledzenie postępu technicznego w dziedzinie konstrukcji oraz produkcji urządzeń technologicznych dla przemysłu kablówy – umożliwiło Energokablowi stworzenie wielu oryginalnych rozwiązań technicznych maszyn i urządzeń kablówy, znajdujących szerokie zastosowanie u producentów wyrobów kablówy. Ich produkcja, realizowana w Energokablu, miała charakter jednostkowy, częstokroć doświadczalny. Pod tym względem Energokabel bardzo elastycznie zaspokajał potrzeby poszczególnych odbiorców urządzeń.

Sytuację oraz rozwój OBR Energokabel w latach 1973–1993, a więc w ostatnim dwudziestoleciu, charakteryzowały wielkości ekonomiczne (w mln PLZ – ceny bieżące) podane w tabeli 4.1.19:

W aktualnej na przełom roku 1994/1995 ofercie maszynowej Energokabla znajdowało się kilkadziesiąt różnego rodzaju urządzeń, z których wiele skonstruowanych zostało w ostatnich latach. Są to między innymi: skręćarki dławiące podwójnego skrętu, ekraniarka dwugłowicowa, szereg urządzeń zdawczych o różnych konfiguracjach zdawania drutów i przewodów i dla różnych wielkości szpul, wiele odmian nawijarek, wyciągi dla kabli i przewodów oraz rur, szerokopasmowe wyciągi chłodzące i zestawy chłodzące linii wytłaczarkowych, zestawy zdające i odbierające z kompensatorami akumulacyjnymi, testery jakości izolacji, szczelności rur oraz wiele innych.

Ryc. 4.1.80 Delegacja polska na posiedzeniu Interelektro w Krakowie w 1977 r.
(od lewej: Jan Gołuchowski, Jerzy Unrug, Anna Rutkowska, Tadeusz Wanatowicz,
Jan Grobicki, Zdzisław Bleszyński, Józef Domagała)

Ryc. 4.1.81 Spotkanie z okazji posiedzenia Interelektro w Krakowie w 1977 r.

TABELA 4.1.19 Rozwój OBR Energokabel w latach 1973–1993

(w mln PLZ – ceny bieżące)	1973	1978	1983	1988	1993
Majątek trwały	33	120	346	1155	29188
- maszyny i urządzenia	16	96	230	842	18387
- umorzenie	12	27	128	840	17893
Majątek obrotowy	10	67	183	560	7188
Wartość aktywów	62	169	535	1218	14439
Sprzedaż wyrobów netto	22	66	166	642	13869
Koszt własny sprzedaży	20	60	133	478	12012
Zysk brutto	2	6	34	182	1857
Zysk netto	2	6	22	86	2
Koszty produkcji	20	57	140	483	12015
a/ materialne	6	26	58	179	3804
- surowce i materiały	2	13	24	103	1705
b/ niematerialne	14	31	82	304	8211
- wynagrodzenia	11	17	44	164	4506
- narzuty na wynagrodzenie	2	7	25	91	2048
Należności	8	24	42	137	3636
Zobowiązania	7	10	14	105	2656
Zatrudnienie - osób	310	280	224	227	123
- robotnicy bezp.-prod.	238	205	170	174	78
- pracownicy zaplecza technicznego	12	10	11	12	10

Niemal wszystkie urządzenia produkowane przez OBR Energokabel były porównywalne pod względem technicznym z maszynami oferowanymi przez renomowane firmy zachodnie. Energokabel oferował swoją produkcję po cenach konkurencyjnych, stąd duże zainteresowanie wytwarzanymi tu maszynami i urządzeniami ze strony producentów kabli i przewodów.

TABELA 4.1.20 Nakłady inwestycyjne na rozwój potencjału badawczo-produkcyjnego „Energokabla” w latach 1969–1993

	1969–1973	1974–1978	1979–1983	1984–1988	1989–1993
Ogółem mln PLZ	20	95	94	38	657
- maszyny i urządzenia	20	95	94	38	520
- roboty budowlane	-	-	-	-	137

Poza nakładami inwestycyjnymi wymienionymi w tabeli 4.1.20 na prace badawczo-rozwojowe (B+R) wydatkowano:

- w latach 1979–1983 kwotę 199 mln PLZ,
- w latach 1989–1993 kwotę 870 mln PLZ, z której ze środków Komitetu Badań Naukowych – 570 mln PLZ oraz z własnych środków – 300 mln PLZ.

Obserwuje się zatem ciągły spadek nakładów na rozwój, to jest na inwestycje oraz prace (B+R). W okresie 1974–1978 nakłady te przekraczały 6% wartości produkcji, w okresie 1984–1988 spadły do około 2,3% i nieznacznie wzrosły w latach 1989–1993 – do około 3,5%. Negatywnym tego skutkiem jest starzenie się techniczne i ekonomiczne potencjału badawczo-produkcyjnego Ośrodka.

Wśród ważniejszych osiągnięć z zakresu postępu technicznego na uwagę zasługują:

W zakresie techniki kablowej:

- opracowanie i wdrożenie do produkcji, wspólnie z Fabryką Kabli w Ożarowie kabli elektroenergetycznych na napięcia 3,6/6 kV do 8,7/15 kV o izolacji papierowej przesyconej syciwem nieciekącym,
- wdrażanie tworzyw sztucznych do produkcji kabli na napięcie wyższe od 6 kV,
- opracowywanie nowoczesnych konstrukcji kabli górniczych,
- prace nad zmniejszeniem palności i zwiększeniem odporności na rozprzestrzenianie płomienia kabli elektroenergetycznych i telekomunikacyjnych,
- opracowanie (wspólnie z Bydgoską Fabryką Kabli) konstrukcji i uruchomienie produkcji kabli elektroenergetycznych o izolacji z polietylenu termoplastycznego i usieczowanego, w tym kabli na napięcie 64/110 kV, oraz opracowanie konstrukcji przewodów elektroenergetycznych samonośnych,
- opracowanie konstrukcji kabla dalekosiężnego do systemów cyfrowych, kabli do central telefonicznych, kabli współosiowych małowymiarowych typu 1,2/4,4 mm,
- wprowadzenie do kabli telekomunikacyjnych nowych materiałów, m.in. polietylenu piankowego,
- wprowadzenie do produkcji opracowanych lakierów krajowych do emaliowania przewodów nawojowych o wysokiej ciepłoodporności, w tym opracowanie i wdrożenie do produkcji lakieru elektroizolacyjnego do emaliowania przewodów o wskaźniku temperaturowym 220°C,
- prace i badania nad opracowaniem i wdrożeniem technologii sieciowania radiacyjnego polietylenu na wyroby termokurczliwe,
- opracowanie technologii i uruchomienie własnej seryjnej produkcji kapturek termokurczliwych,
- opracowanie konstrukcji i wykonanie rodziny urządzeń do rozdmuchu rur termokurczliwych sieciowanych radiacyjnie,
- opracowanie konstrukcji i uruchomienie produkcji oprzędzarek szychem oraz spłaszczarek drutów,
- opracowanie konstrukcji i uruchomienie produkcji ekranarek przewodów (metodą obwoju),
- opracowanie konstrukcji i uruchomienie produkcji wysokowydajnych skręcarek czwórek gwiazdowych,
- opracowanie konstrukcji i wykonanie skręcarek dławiących podwójnego skrętu,

- opracowanie dokumentacji i uruchomienie produkcji rodziny urządzeń zdawczych i odbiorczych na szpule 630-1650,
- opracowanie dokumentacji i uruchomienie produkcji systemów wyciągowych i chłodzących dla przewodów i rur z tworzyw sztucznych,
- opracowanie dokumentacji i uruchomienie produkcji przewijarek kabli i przewodów w różnych konfiguracjach,
- opracowanie konstrukcji i uruchomienie produkcji szeregu czterostopniowych skrzynek przekładniowych małogabarytowych.

Patenty

- oprzędzarka szychem (96594, 102519),
- aparat do suchego badania izolacji żył lub powłoki przewodów i kabli (124692 oraz wzór użytkowy 39707),
- urządzenie do ciągłego rozdmuchu średnich rur polietylenowych sieciowanych radiacyjnie (102465),
- urządzenie do odcinkowego rozdmuchu grubych rur polietylenowych sieciowanych radiacyjnie (118436),
- urządzenie do skręcania żył w izolacji zwłaszcza styrefleksowo-powietrznej w czwórki gwiazdowe (145500),
- owijadło szybkobieżne (102465),
- sposób ciągłego wytwarzania rur termokurczliwych z tworzyw termoplastycznych usieciowanych oraz urządzenie do ciągłego wytwarzania rur termokurczliwych z tworzyw termoplastycznych usieciowanych (131456),
- sposób wykonywania głowicy napowietrznej wysokiego napięcia do kabli elektroenergetycznych o izolacji z tworzyw syntetycznych (1486060),
- sposób roztlaczania kapturków termokurczliwych oraz urządzenie do roztlaczania kapturków termokurczliwych (152890),
- urządzenie do wykonywania linek wysokiej częstotliwości (153655),
- sposób przewijania rur z tworzyw termoplastycznych pod akceleratorem przyspieszonych elektronów w procesie ich sieciowania radiacyjnego oraz urządzenie do przewijania rur z tworzyw termoplastycznych pod akceleratorem przyspieszonych elektronów w procesie ich sieciowania radiacyjnego (154191).

OBR Energokabel zajmował teren 25 245 m² i dysponował obiektami o kubaturze 5 652 m³.

Dyrektorami OBR Energokabel w całej historii tego Ośrodka a przedtem Centralnego Biura Konstrukcji Kablowych – kolejno byli: Kazimierz Kolbiński (1947–1951), Jerzy Adamski (1951–1956), Zygmunt Geschwind (1956–1957), Cyryl Niewiadomski (1957–1964), Jerzy Unrug (1964–1978), Jerzy Słowikowski (1978–1993), Sławomir Kucharski (1993–1998), Jan Grobicki (1998–2001).

Dyrektor, Sławomir Kucharski, do 1985 roku zatrudniony w Centrum Badawczo-Konstrukcyjnym Obrabiarek w Pruszkowie kolejno na stanowiskach:

konstruktora, mistrza, starszego mistrza i kierownika tamtejszego Wydziału Montażu, oraz od kwietnia 1985 roku w OBR Energokabel, kolejno jako specjalista d/s maszyn kablowych, kierownik Zakładu Konstrukcji Maszyn Kablowych, kierownik Zakładu Maszyn Kablowych i od lipca 1993 roku, w wyniku konkursu, powołany przez Ministra Przemysłu i Handlu na stanowisko dyrektora Ośrodka, inicjator szeregu rozwiązań konstrukcyjnych maszyn i urządzeń kablowych, znajdujących szerokie zastosowanie w przemyśle kablowym.

Zastępcą Dyrektora d/s Badawczo-Rozwojowych był w tym okresie Jan Grobicki, który pracę zawodową rozpoczął w 1958 roku na stanowisku mistrza wydziału kabli elektroenergetycznych w Fabryce Kabli w Ożarowie Mazowieckim, a od 1960 roku był zatrudniony w OBR Energokabel (dawniej Centralnym Biurze Konstrukcji Kablowych) kolejno zajmując stanowiska: starszego inżyniera, kierownika laboratorium, kierownika pracowni i głównego specjalisty, a od 1986 roku zastępcy dyrektora d/s badawczo-rozwojowych. Doświadczony specjalista w zakresie konstrukcji, technologii produkcji i metodyki badań kabli i przewodów elektroenergetycznych, autor i współautor licznych artykułów w czasopismach naukowych, norm i katalogów, współtwórca kilkunastu patentów i wzorów użytkowych. Od 1978 roku prowadził zajęcia ze studentami na Wydziale Elektrycznym Politechniki Warszawskiej w dziedzinie – „Konstrukcja i technologia produkcji kabli”. Czynn timer współpracujący z technicznymi organizacjami międzynarodowymi jak IEC – gdzie opiniuje projekty norm międzynarodowych, czy CENELEC. Od 1994 roku przewodniczący Komitetu Technicznego ds. Kabli i Przewodów (początkowo Normalizacyjnej Komisji Problemowej „Kable i Przewody”), powołanej przez Prezesa Polskiego Komitetu Normalizacji.

Członkowie dyrekcji Energokabla widzieli przyszłość w działalności tego przedsiębiorstwa jako firmy prywatnej, specjalizującej się w obsłudze przedsiębiorstw w zakresie normalizacji i informacji naukowo-technicznej, konsultacji technicznych, marketingu i oceny ofert importowo-eksportowych, badań materiałów i wyrobów kablowych. Działalność informacyjna i marketingowa przyczyniać się miała dodatkowo do rozwoju firmy jako producenta maszyn i urządzeń kablowych oraz osprzętu, w tym osprzętu termokurczliwego. W miarę posiadanych środków Energokabel planował organizowanie laboratoriów akredytowanych, umożliwiających prowadzenie badań atestacyjnych wyrobów na zgodność z dowolnymi normami krajowymi i zagranicznymi oraz wykonywanie specjalnych badań kabli i przewodów, dających możliwość produkcji nowych wyrobów na rynek krajowy i na rynki zagraniczne. Energokabel dążył do zapewnienia sobie roli koordynatora postępu technicznego w polskim przemyśle kablowym, zarówno w środkach produkcji (maszynach i urządzeniach) jak i wyrobach finalnych.

Ten postulat, sformułowany w 1994 roku, czekać musiał na urzeczywistnienie kilka lat. Dopiero dnia 29 stycznia 1998 roku została zarejestrowana spółka

pod firmą Energokabel Sp.z o.o. z siedzibą w Ożarowie Mazowieckim, w której ELEKTRIM SA objął 100% kapitału zakładowego. Prezesem tej spółki został dotychczasowy dyrektor Sławomir Kucharski a wiceprezesem Jan Grobicki. Funkcje te pełnili do 1999 r., kiedy to Rada Nadzorcza preferując działalność Energokabla w zakresie techniki kablowej powołała na stanowisko prezesa Jana Grobickiego a na stanowisko wiceprezesa Helenę Anuszewską, zmieniając nazwę na Centrum Badawczo-Rozwojowego (CBR) Energokabel sp. z o.o.

W ten sposób, największy polski holding kablowy, posiadający większość pakietów akcji w Bydgoskiej Fabryce Kabli SA, Fabryce Kabli Załom i Fabryce Kabli Ożarów (od początku 1998 roku) pozyskał dla producentów kabli i przewodów silną jednostkę zaplecza badawczo-rozwojowego, a ta kapitałowe możliwości finansowania rozwoju.

Przyjęto, że przedmiotem działania Energokabla Sp.z o.o. będzie kontynuowanie dotychczasowego zakresu działalności, a w szczególności prowadzenie badań i wykonywanie ekspertyz w przedmiocie kabli i przewodów, osprzętu kablowego oraz materiałów do wyrobu kabli i przewodów.

Jednakże, zamierzenia te nie spełniły się, holding kablowy ELEKTRIM Kable S.A., dążąc do uzyskania doraźnych efektów ekonomicznych, zlikwidował Energokabel Sp. z o.o. przekształcając go w 2000 r. w biuro postępu i rozwoju, mające charakter typowo administracyjny. Dyrektorem biura mianowano ówczesnego prezesa Energokabla Sp. z o.o. Jana Grobickiego.

Zaistniała sytuacja spowodowała, iż z grona pracowników zlikwidowanej części maszynowej CBR wyłoniła się grupa osób, inicjując założenie spółki cywilnej, która to spółka przyjęła nazwę Zakład Maszyn i Urządzeń Energokabel s.c., uzyskując zgodę ówczesnych władz CBR na używanie nazwy i znaku Energokabel.

Spółkę pod firmą Zakład Maszyn i Urządzeń Energokabel s.c., na mocy stosownej umowy z późniejszymi zmianami, zawiązali: Andrzej Bargieł, Lucjan Długosz, Krzysztof Górski, Regina Kucharska, Sławomir Kucharski, Waldemar Szychowski i Janusz Wróblewski.

Wspólnicy ustanowili reprezentację spółki w osobach: Sławomir Kucharski – prezes, Lucjan Długosz – wiceprezes, Krzysztof Górski – wiceprezes.

Działalność gospodarcza nowego podmiotu datuje się od maja 2000 r., dla prowadzenia której ZMiU wynajął powierzchnie produkcyjną i biurową oraz nabył maszyny i urządzenia od CBR.

Pragnąc kontynuować merytoryczną działalność CBR Energokabel Sp. z o.o. w zakresie technologicznych urządzeń kablowych, spółka cywilna podjęła na wstępie zobowiązanie przyjęcia, w sensie technicznym, obsługi dotychczasowych odbiorców wyrobów Energokabla w zakresie gwarancyjno-serwisowym.

Posiadając stosowny park maszynowy i doświadczoną kadrę ZMiU Energokabel s.c. w swoim profilu działalności zajmuje się wszelkiego rodzaju urządzeniami technicznymi, w tym technologicznymi urządzeniami i aparaturą kon-

trolno-pomiarową dla kablownictwa, w odniesieniu do konstrukcji, wykonawstwa, modernizacji i remontów, włączając w to także doradztwo techniczne.

ZMiU prowadzi również działalność usługową w zakresie mechanicznym (obróbka wiórowa, ślusarstwo, spawalnictwo wszelkich materiałów) części, podzespołów i zespołów różnorodnych urządzeń.

Drugą firmą prywatną, która kontynuowała działalność Energokabla był TERMOGUM powstały w grudniu 1993 r. Pierwszym właścicielem był Henryk Jezierski. W roku 2000, po likwidacji CBR Energokabel, TERMOGUM przejął produkcję kapturków termokurczliwych wraz z pracownikami od OBR Energokabel i został jednym z głównych dostawców tych wyrobów dla zakładów kablowych i hurtowni elektrotechnicznych. W sierpniu 2006 nastąpiło przekształcenie w TERMOGUM Sp. z o.o.. Pod kierownictwem Sławomira Wawrzaka (byłego pracownika Instytutu Badań Jądrowych i CBR Energokabel) rozpoczął się proces modernizacji produkcji kapturków termokurczliwych oraz przystąpiono do uruchamiania produkcji kształtek termokurczliwych i innych rodzajów wyrobów termokurczliwych.

4.1.10

ELEKTRIM Kable S.A.

16 listopada 1945 roku sporządzony został akt notarialny powołujący do życia Polskie Towarzystwo Handlu Zagranicznego dla Elektrotechniki ELEKTRIM – Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Założycielami i pierwszymi udziałowcami było 12 organizacji:

- Centrala Surowców Hutniczych w Katowicach,
- Centrala Zbytu Materiałów Elektrotechnicznych w Warszawie,
- Państwowe Zakłady Tele i Radiotechniczne w Warszawie,
- Państwowy Tymczasowy Zarząd Zakładów Elektrycznych Okręgu Warszawskiego ZEOW w Warszawie,
- Zjednoczenie Energetyczne Okręgu Łódzkiego w Łodzi,
- Zjednoczenie Energetyczne Okręgu Mazowieckiego w Płocku,
- Zjednoczenie Energetyczne Okręgu Poznańskiego w Poznaniu,
- Zjednoczenie Energetyczne Zagłębia Węglowego w Katowicach,
- Zjednoczenie Przemysłu Aparatów Elektrycznych w Łodzi,
- Zjednoczenie Przemysłu Kabli i Przewodów w Katowicach,
- Zjednoczenie Przemysłu Maszyn Elektrycznych w Katowicach.

Celem spółki był – jak wówczas określono – „zakup i sprzedaż na rynku krajowym i zagranicznym wszelkiego rodzaju surowców, półwyrobów i wytworów przemysłu elektrotechnicznego”. Kapitał zakładowy spółki wynosił 2 000 000 PLN i był podzielony na 100 udziałów po 20 000 PLN każdy.

Pierwszym Dyrektorem Naczelnym i Prezesem Zarządu został Roman Pacewicz, Dyrektor Naczelny Centrali Zbytu Materiałów Elektrotechnicznych w Warszawie.

Spółka była jednym z pierwszych polskich przedsiębiorstw handlu zagranicznego, które specjalizowały się w eksporcie i imporcie towarów i usług określonych gałęzi i branż przemysłowych. W przypadku ELEKTRIMU był to szeroko rozumiany przemysł elektromaszynowy.

W początkowym okresie ELEKTRIM koncentrował się na imporcie maszyn, urządzeń i sprzętu elektrotechnicznego dla potrzeb odbudowywanej po zniszczeniach wojennych gospodarki polskiej. Z czasem – a miało to miejsce w połowie lat pięćdziesiątych – ELEKTRIM rozpoczął eksport wyrobów branży elektrotechnicznej.

W latach sześćdziesiątych ELEKTRIM stał się jedną z największych polskich firm specjalizujących się w handlu zagranicznym, silnie ukierunkowaną na dzia-

łałość eksportową i promowanie wyrobów polskiego przemysłu elektrotechnicznego na rynkach światowych. Wówczas to zajął wiodącą pozycję w polskim eksporcie tych wyrobów.

W czasie swojej działalności ELEKTRIM ulegał wielu przeobrażeniom. Wniósł znaczący wkład w powstanie szeregu nowych przedsiębiorstw handlu zagranicznego, takich jak Labimex, Metronex, Pezetel, Unitra czy Uniwersal, którym przekazywał niektóre specjalistyczne obszary swojej działalności. Jednocześnie umacniał swoją pozycję na rynkach zagranicznych, rozszerzając sieć własnych przedstawicielstw, agencji dystrybucyjnych oraz spółek mieszanych.

W 1986 roku, w wyniku postanowienia Ministra Współpracy Gospodarczej z Zagranicą, przedsiębiorstwa (centrale) handlu zagranicznego straciły monopol na prowadzenie handlu zagranicznego w określonych działach gospodarki narodowej. Od tego momentu polski przemysł i klienci zagraniczni nie byli już zobowiązani do korzystania z usług central handlu zagranicznego przy zakupie i sprzedaży towarów. Wprowadzenie wolnej konkurencji stało się dla nich bodźcem do szukania nowych dziedzin działalności.

Dnia 14 września 1990 roku, na mocy uchwały Zgromadzenia Wspólników, nastąpiło przekształcenie ELEKTRIM w spółkę akcyjną pod nazwą Polskie Towarzystwo Handlu Zagranicznego ELEKTRIM S.A. Ustanowiono kapitał akcyjny spółki w wysokości 50 miliardów PLZ, który został podzielony na 100 000 akcji imiennych o nominalnej wartości 500 000 PLZ każda. Wszystkie akcje zostały objęte przez Skarb Państwa.

Uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy z dnia 27 września 1991 roku podwyższono kapitał akcyjny do 75 mld PLZ, który został podzielony na 3 000 000 akcji na okaziciela o nominalnej wartości 25 000 PLZ każda. Wszystkie akcje objęte zostały przez Skarb Państwa. Na tymże Walnym Zgromadzeniu zmieniono nazwę firmy na ELEKTRIM Towarzystwo Handlowe S.A. Wreszcie, 8 października 1994 roku Zgromadzenie Wspólników dokonało ponownej zmiany nazwy firmy – na ELEKTRIM S.A.

Po zmianach w roku 1993 i 1994 kapitał akcyjny ELEKTRIM wynosił 83 625 000 000 PLZ, i był on podzielony na 3 000 000 akcji po 25 000 PLZ każda, oraz 6 690 000 akcji po 12 500 PLZ każda.

Wprowadzenie z początkiem lat dziewięćdziesiątych nowych mechanizmów gospodarczych spowodowało konieczność wypracowania nowej strategii działania firmy, odpowiadającej realiom gospodarki rynkowej. Rozpoczęła się transformacja ELEKTRIM z firmy o profilu czysto handlowym na firmę handlowo-produkcyjną o silnym zapleczu finansowym, działającą na rynku krajowym i międzynarodowym.

Jednym z podstawowych warunków wstępnych, umożliwiających skuteczne funkcjonowanie w nowych realiach było sprywatyzowanie firmy, w której Skarb Państwa zachował 18% udziałów oraz wejście na Giełdę Papierów Wartościowych w dniu 26 marca 1992 roku.

Prywatyzacja umożliwiła pełną realizację strategii działania i rozwoju firmy. Strategii sprowadzającej się do następujących trzech podstawowych elementów:

- działalności inwestycyjnej zmierzającej do zintegrowania i rozbudowy krajowego zaplecza produkcyjnego i usługowego dla potrzeb ELEKTRIM w krajowym i międzynarodowym obrocie,
- dywersyfikacji działalności, oznaczającej wchodzenie ELEKTRIM w nowe dziedziny gospodarki,
- podnoszenie wewnętrznej efektywności funkcjonowania firmy opartej na realnej zyskowności podstawowych komórek organizacyjnych spółki.

Decydujące znaczenie spośród wymienionych elementów strategii, było długofalowe prowadzenie działalności inwestycyjnej, zmierzającej do pionowej integracji tych gałęzi przemysłu, w których ELEKTRIM odgrywał tradycyjną rolę eksportera.

W efekcie czego następuje zmiana roli ELEKTRIMU z klasycznego pośrednika w handlu międzynarodowym w producenta i eksportera swoich wyrobów.

W sferze tego szczególnego zainteresowania ELEKTRIMU znalazło się pięć branż przemysłowych, wśród nich przemysł kablowy. W tej branży ELEKTRIM dokonał największych inwestycji kapitałowych:

- nabył od Skarbu Państwa, na mocy umowy z dnia 21 września 1993 roku, 60% akcji Bydgoskiej Fabryki Kabli S.A. i zobowiązał się jednocześnie do przeprowadzenia inwestycji w tej fabryce za sumę co najmniej 45 mln USD w ciągu pięciu lat, a ponadto do podniesienia kapitału akcyjnego Bydgoskiej Fabryki Kabli S.A, o 10 mln USD, co zostało zrealizowane w styczniu 1994 roku,
- nabył w ramach postępowania układowego 40,5% akcji Fabryki Kabli Załom w Szczecinie. Uгода Bankowa została zawarta 22 grudnia 1993 roku. Na jej mocy, po przekształceniu Fabryki Kabli Załom w Jednoosobową Spółkę Skarbu Państwa, główni wierzyciele, w tym ELEKTRIM, umorzyli zadłużenie fabryki z tytułu odsetek i objęli 75% akcji należących do Skarbu Państwa. ELEKTRIM objął pakiet akcji w zamian za swoje należności sięgające 260 mld złotych,
- nabył w ramach analogicznego postępowania układowego 41,0% akcji Kra-kowskiej Fabryki Kabli S.A. Postępowanie to zakończyło się w maju 1995 roku.
- nabył 64,06% akcji firmy Kablex sp. z o.o., niewielkiego producenta przewodów.

Udział wyrobów kablowych w eksporcie w obrotach handlowych ELEKTRIMU był znaczący i wynosił ok. 25% wolumenu eksportu. W latach 1992–1994 obroty te kształtowały się jak pokazano w tabelach 4.21, 4.22.

Eksport i import wyrobów kablowych oraz import surowców, materiałów i półwyrobów dla przemysłu kablowego realizowane były w Biurze Kabli ELEKTRIMU (Biuro 5).